

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4181/2019
17.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из .., чији је пуномоћник Снежана Кнежевић-Радовановић, адвокат из ..., против туженог АД „Путеви“ Пожега, чији је пуномоћник Љубиша Павловић, адвокат из ..., ради накнаде штете на име мање плаћене зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2517/17 од 03.04.2018. године, у седници одржаној 17.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2517/17 од 03.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 137/2017 од 01.06.2017. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име мање плаћене зараде и накнаде зараде, за период од 01.04.2014. до 30.04.2015. године, плати укупно 144.849,46 динара, у појединачним месечним износима и са законском каматом, чије су висина и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захте у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име мање плаћених трошкова за исхрану у току рада у периоду од 01.04. до 31.12. 2014. године, плати укупно 24.769,40 динара са законском каматом на појединачне месечне износе ближе одређене овим ставом изреке, од доспећа до исплате. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да на износе из става првог изреке, надлежним фондовима у корист тужиоца плати доприносе и то: за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО запослених, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкова поступка од 137.990,99 динара са законском каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2517/17 од 03.04.2018. године, ставом првим изреке одбијена је, као неоснована, жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у делу става првог изреке, којим је обавезан

тужени да тужиоцу на име мање исплаћене зараде и накнаде зараде, за период од 01.02. до 30.04.2015. године, плати укупно 30.470,05 динара са припадајућом каматом од доспећа сваког појединачног износа, у висини и на начин како је то ближе одређено овим ставом изреке, као и у делу става трећег изреке којима је обавезан тужени да у корист тужиоца на износе досуђене разлике зараде и накнаде зараде за наведене периоде уплати доприносе за социјално осигурање надлежним фондовима. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у осталом делу става првог и трећег изреке, као и у ставу четвртог изреке, тако што је тачком 1. овог става одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му плати тражене појединачне износе мање исплаћене зараде и накнаде зараде за период од 01.04.2014. до 31.01.2015. године, са каматом прописаном Законом о затезној камати. Тачком 2. овог става изреке, одбијен је и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да надлежним фондовима у његову корист, на износе зарада и накнаде зарада за период из тачке 1. овог става, плати доприносе за социјално осигурање. Тачком 3. овог става, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 83.594,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, побијајући је у делу става другог изреке којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14) па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је запослен код туженог на неодређено време, са пуним радним временом, на пословима Тужилац ради 40 сати недељно, а на захтев послодавца и дуже, односно прековремено. Према Анексу уговора о раду који је са туженим закључио 28.11.2005. године, његов посао (за пуно радно време) је вреднован са 942 бода, чију вредност утврђује директор, јер она није утврђена ни Уговором о раду ни Анексом уговора о раду, као ни Правилником о раду код туженог из 2005. године, који је био у примени у спорном периоду. Овим Правилником посао тужиоца вреднован је коефицијентом 1,32, али њиме није утврђена и основица за обрачун зараде, нити је дефинисано на који начин се иста утврђује. Међутим, чланом 78. Правилника туженог, предвиђено је право запосленог на минималну зараду за стандардни учинак и пуно радно време. Према том Правилнику висину зараде за сва радна места, осим руководећих, утврђује директор, на основу коефицијента утврђених чланом 76. Правилника, водећи рачуна о тежини и сложености послова, а према члану 77. Правилника запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној овим Правилником, у тачно одређеним процентима по свим основима,

ближе утврђеним нижестепеним одлукама. Посебни колективни уговор за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала, код туженог је био на снази до 29.03.2014. године, којим је у члану 52. став 1. предвиђено да се основна зарада за најједноставнији посао за период јануар – јуни 2012. године, одређује у висини минималне зараде за овај период, утврђене у складу са Законом о раду. Према ставу 2. овог члана, уговорено је да основна зарада за најједноставнији посао не може бити нижа од минималне зараде за период за који се уговара, док према ставу 4., ако Социјално-економски савет или Влада, пре истека периода из става 1. овог члана, утврде већи износ минималне зараде, тако утврђена зарада представља основну минималну зараду за најједноставнији посао од тог момента до истека рока – 30.06.2012. године. Тужени је као члан удружења послодаваца путне привреде приступио потписивању Посебног колективног уговора за делатност путне привреде, који је био у примени почев од 22.01.2015. године и примењивао се у преосталом делу утуженог периода. Према члану 34. овог Колективног уговора, основна зарада за најједноставнији посао уговара се у висини минималне зараде утврђене Законом о раду увећане за припадајуће порезе и доприносе. Оценом налаза судског вештака утврђено је да је тужени у спорном периоду исплату зараде вршио одређивањем мање цене рада од цене рада одређене Посебним колективним уговором за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала и Посебним колективним уговором за делатност путне привреде за период његовог важења, али исто тако и у периоду када ови уговори нису били на снази односно и за период од 01.04.2014. до 31.01.2015. године, а што је за последицу имало исплату основне зараде тужиоцу у мањем износу од овако утврђене.

Исплата трошкова исхране регулисана је одредбом члана 64. Посебног колективног уговора за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала за дане проведене на раду у висини од 20% од минималне зараде и то само за период важења овог колективног уговора, дакле до 31.12.2014. године. па је, економско-финансијским вештачењем, утврђена разлика између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова исхране у току рада, за период од 01.01. до 31.03.2014. године, али је утврђено и да је тужиоцу, за период од 01.04. до 31.12.2014. године, тужени исплаћивао веће износе накнаде ових трошкова од оног који се добија применом наведене одредбе.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да плати тужиоцу утужени износ, као и да изврши уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на досуђене износе основне зараде, након што је утврдио да је висина износа исплаћених зарада и накнада зарада нижа од износа чија је висина, за цео утужени период, утврђена применом ПКУ за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала и ПКУ за делатност путне привреде, док је одбио захтев за исплату накнаде трошкова исхране у току рада за период од 01.01. до 31.03.2014. године.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је делимично преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату разлике у заради за период од 01.04.2014. до 31.01.2015. године, када нису били на снази напред наведени колективни уговори.

Наиме, Посебни колективни уговор за грађевинарство и индустрију грађевинског материјала био је на снази до 29.03.2014. године, док је Посебни колективни уговор за делатност путне привреде код туженог у примени почев од 22.01.2015. године, што значи да у периоду од 01.04.2014. до 22.01.2015. године није био у примени ни један од Посебних колективних уговора којима је регулисано питање начина утврђивања висине цене рада. Правилник о раду код туженог такође не прописује начин утврђивања висине цене рада код туженог, а зарада је у овом делу периода обрачунавана и исплаћивана применом цене рада коју је утврђивао директор својим одлукама, у зависности од расположивих средстава.

Минимална зарада није уговорена ни уговором о раду ни било којим општим актом који се у том преиоду примењивао код туженог, али је зарада која је исплаћена у овом периоду, била виша од минималне зараде прописане одредбом члана 111. Закона о раду. Тужилац није суду пружио доказе о постојању аката код туженог (који су били у примени у овом периоду), који садрже одговарајуће параметере за обрачун зараде на основу којих би се могла утврдити њена висина, па је правилан закључак другостепеног суда да тужиоцу не припада тражена разлика зараде, као и уплате доприноса (за чији обрачун основна зарада представља основицу), преко износа који су му исплаћивани до оних чија је висина утврђена применом одредаба тада неважећег колективног уговора. Циљ исплате минималне зараде је да се обезбеди заштита запослених, ради задовољавања њихових егзистенцијалних и социјалних потреба, као и чланова њихових породица, што је предвиђено и Конвенцијом Међународне организације рада број 131. о утврђивању минималних надница и Препоруком број 136. о утврђивању минималних надница, па зарада коју запослени остварује својим радом не може бити нижа од минималне зараде за стандардни учинак и пуно радно време, односно време које се изједначава са пуним радним временом, које право тужиоцу у конкретном случају није повређено, с обзиром да му је накнада зараде, у овом периоду, исплаћивана у већем износу.

Имајући ово у виду, као и да код туженог у овом периоду нису постојали параметри за утврђивање висине зараде запослених, а да је тужени исплаћивао тужиоцу зараду која није била нижа од минималне, то правилно другостепени суд налази да тужилац, за период од 01.04.2014. до 31.01.2015. године, неосновано потражује разлику у заради која је добијена применом одредаба неважећег колективног уговора, што и његов тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић